Journal of Nurse and Physician within War/Spring 2024/ Twelfth Year

ISSN: 2645-3940 DOI: 10.29252/npwjm.12.42.30

# Investigating the relationship between the quality of life and the academic progress of Aja nursing school students according to gender

## Abstract

**Introduction:** Studying in medical sciences is a process during which the quality of life of students changes and affects the academic progress of students. This study was conducted with the aim of investigating the relationship between academic achievement and quality of life of Aja Medical Sciences Nursing Faculty students.

**Methods:** In this descriptive-analytical study,136 nursing students at Aja University of Medical Sciences were selected using Morgan's table and entered the study based on purpose-based sampling. The data collection tool included three sections of students' demographic information, quality of Life (SF-36) questionnaire and dortaj achievement questionnaire. Finally, data analysis was done by considering the significance level of 0.05 by SPSS-24 software with descriptive statistical methods and using inferential independent T-tests and Pearson's correlation.

**Findings:** 73 female students (53.7%) and 63 male students (46.3%) participated in this study. The academic progress scores of male and female students were142.39 and 142.05, respectively, which are not significantly different from each other (P=0.09). Also, among the components of quality of life, role disorder due to mental health has a significant difference in men and women(P=0.01), so that women got a lower score than men.

**Conclusion:** The overall quality of life has positive relationship with the academic performance of students in medical and health professions. Therefore, a better perception of the quality of life may improve learning in medical and health sciences students.

**Keywords:** academic progress, quality of life, student, nursing

**Authors:**

**Amir Mohammad Zarei**[1]

**Seyedeh Roghayeh Seyedi**[2*]

**Yazdan Ahmadi**[3*]

**Nassim Beinaghi**[4]

**Amir Hossein Pishgooie**[5]

**Reza Momen**[6]

**Faeze Baniyaghoobi**[7]

**Saeed Ghasemi**[8]

## Affiliations

1. Student research committee, Faculty of nursing, Aja university of medical sciences
2. Military nursing department, Faculty of nursing, Aja university of medical sciences,
E-mail: roghaye_seyedi@yahoo.com). ORCID:0000-0001-8594-3558
3. Emergency nursing department, Faculty of nursing, Aja university of medical sciences.Corresponding author.
4. Student research committee, Faculty of nursing, Aja university of medical sciences,
5. Medical-surgical department. Faculty of nursing. Aja university of medical sciences,
6. Department of intensive care, Aja university of medical sciences, Faculty of nursing.
7. Military nursing department, Faculty of nursing, Aja university of medical sciences,
8. Department of Education and Research, Army Health Center of Excellence (NEZAJA)

[ Downloaded from npwjm.ajaums.ac.ir on 2026-11-03 ]

ISSN: 2645-3940 DOI: 10.29252/npwjm.12.42.30

# بررسی ارتباط کیفیت زندگی و پیشرفت تحصیلی دانشجویان دانشکده پرستاری آجا بر حسب جنسیت

## چکیده

امیر محمد زارعی[۱]
سیده رقیه سیدی[۲]
یزدان احمدی[۳*]
نسیم بینقی[۴]
امیر حسین پیشگویی[۵]
رضا مومن[۶]
فائضه بنی یعقوبی[۷]
سعید قاسمی[۸]

**مقدمه:** تحصیل در رشته‌های علوم پزشکی فرآیندی است که طی آن کیفیت زندگی دانشجویان تغییر نموده و برپیشرفت تحصیلی دانشجویان تأثیر می‌گذارد. این مطالعه با هدف بررسی ارتباط پیشرفت تحصیلی و کیفیت زندگی دانشجویان دانشکده پرستاری علوم پزشکی آجا انجام شد.

**روش‌کار:** در این مطالعه توصیفی تحلیلی، ۱۳۶ دانشجوی رشته پرستاری دانشگاه علوم پزشکی آجا در سال ۱۴۰۱ با استفاده از جدول مورگان انتخاب و بر اساس نمونه گیری مبتنی بر هدف وارد مطالعه شدند. ابزار گردآوری داده‌ها شامل سه بخش اطلاعات جمعیت شناختی دانشجویان، پرسشنامه کیفیت زندگی SF-۳۶ و پرسشنامه پیشرفت تحصیلی درتاج بود. در نهایت تجزیه و تحلیل داده‌ها با در نظر گرفتن سطح معنی‌داری ۰.۰۵ توسط نرم‌افزار SPSS-۲۴ با روش‌های آماری توصیفی و استفاده از آزمون های استنباطی T مستقل و همبستگی پیرسون انجام شد.

**یافته‌ها:** ۷۳ دانشجوی خانم (۵۳/۷ درصد) و ۶۳ دانشجوی آقا (۴۶/۳درصد) در این مطالعه مشارکت داشتند. نمره پیشرفت تحصیلی دانشجویان پسر و دختر به ترتیب ۱۴۲/۳۹، ۱۴۲/۰۵ بوده که با یکدیگر تفاوت معناداری ندارند(P= /۰۹). همچنین در بین مولفه های کیفیت زندگی، اختلال نقش به خاطر سلامت روحی در مردان و زنان تفاوت معناداری دارد(P=۰/۰۱)، به طوری که زنان نمره کمتری را نسبت به مردان کسب کردند.

**بحث و نتیجه‌گیری:** کیفیت زندگی کلی با عملکرد تحصیلی دانشجویان در حرفه‌های پزشکی و بهداشتی ارتباط مثبت دارد. بنابراین درک بهتر کیفیت زندگی ممکن است باعث بهبود یادگیری در دانشجویان علوم پزشکی و بهداشت شود.

**واژه‌های کلیدی:** پیشرفت تحصیلی، کیفیت زندگی، دانشجو پرستاری

**وابستگی سازمانی نویسندگان**

۱. کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشکده پرستاری دانشگاه علوم پزشکی آجا
۲. گروه پرستاری نظامی، دانشکده پرستاری دانشگاه علوم پزشکی آجا.
پست الکترونیک: roghaye_seyedi@yahoo.com . کد ارکید: ۰۰۰۰-۰۰۰۱-۸۵۹۴-۳۵۵۸
۳. گروه پرستاری اورژانس، دانشکده پرستاری دانشگاه علوم پزشکی آجا . نویسنده مسئول.
۴. کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشکده پرستاری دانشگاه علوم پزشکی آجا
۵. گروه پرستاری مراقبت ویژه، دانشکده پرستاری دانشگاه علوم پزشکی آجا
۶. گروه مراقبتهای ویژه، دانشکده پرستاری دانشگاه علوم پزشکی آجا
۷. گروه پرستاری نظامی، دانشکده پرستاری دانشگاه علوم پزشکی آجا
۸. مدیریت آموزش و پژوهش اداره بهداشت، امداد و درمان نزاجا

[ Downloaded from npwjm.ajaums.ac.ir on 2026-11-03 ]

**مقدمه**

آموزش دانشجویان با هدف پیشرفت آن‌ها در زمینه تحصیلی صورت می‌گیرد. شواهد گوناگون حاکی از آن است که یک نظام آموزش عالی در صورتی از عهده‌ی وظایف و اهداف خود بر می‌آید که از نظر کیفیت آموزشی در وضعیت مطلوبی باشد(۱). شرکت‌ها و نشریات مختلفی به طور سالانه رتبه‌بندی آکادمیک دانشگاه‌های جهان را با سیستم‌های رتبه‌بندی مختلف انجام می‌دهند. یکی از پارامترهای مشترک در اغلب سیستم‌های رتبه‌بندی دانشگاهی مسأله پیشرفت تحصیلی و پژوهش است.(۲). وجود ارتباط قوی بین سطح پیشرفت تحصیلی در یک جامعه و توسعه مثبت اجتماعی – اقتصادی، یکی از دلایل اصلی انجام مطالعات بین‌المللی و ملی در مورد پیشرفت تحصیلی است(۳). پیشرفت تحصیلی بیان‌کننده نتایج عملکردی است که نشان می‌دهد فرد یا سیستم تا چه اندازه به اهداف خاصی دست یافته است و به عبارت دیگر پیشرفت تحصیلی را می‌توان دستیابی به اهداف از پیش تعیین شده و دستاوردهای مطرح شده در ابتدای یک برنامه آموزشی تعریف کرد(۴). پیشرفت تحصیلی را باید ساختاری چندوجهی دانست که حوزه‌های مختلف یادگیری را در برمی‌گیرد به نوعی تعریف پیشرفت تحصیلی بستگی به شاخص‌های مورد استفاده برای اندازه گیری آن دارد(۵). موفقیت تحصیلی و کسب نمرات خوب یکی از اهداف اصلی در تمامی مقاطع تحصیلی است که پیامدهای مثبتی هم برای فراگیران و هم برای نظام آموزشی دارد. بنابراین شناسایی عوامل مؤثر بر موفقیت تحصیلی دانشجویان همواره یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های محققان و روانشناسان تربیتی و همچنین یکی از چالش‌های پیش روی دانشگاه‌های علوم پزشکی بوده است چرا که پیامدهای موفقیت یا شکست تحصیلی به طور قابل توجه‌ای به صورت مستقیم و غیرمستقیم بر خدمات سلامت تاثیر می‌گذارد(۶). نتایج پژوهش‌ها، نشان‌دهنده تأثیر عوامل مختلف بر پیشرفت تحصیلی دانشجویان علوم پزشکی است که از جمله این موارد می‌توان، فرآیند تدریس و یادگیری، شرایط محیط و زیرساخت دانشگاه و امکانات آموزشی، خانواده و نفوذ همسالان، شرایط اقتصادی، فاکتورهای روانشناسی و تیپ‌های شخصیتی، علاقه و انگیزه و میزان اعتماد به نفس و سابقه ابتلا به بیماری‌ها را نام برد(۷-۹). چنانچه ذکر شد رشد و ارتقای سطح دانش، شخصیت و مهارت دانشجویان درگرو شرایط و موقعیت زندگی آنان است در جامعه است که در ادبیات رایج از آن به عنوان کیفیت زندگی یاد می‌شود(۱۰). طبق تعریف سازمان بهداشت جهانی، کیفیت زندگی به عنوان «ادراکات افراد از موقعیت خود در زندگی در چارچوب فرهنگ و نظام ارزشی که در آن زندگی می‌کنند و در ارتباط با اهداف، انتظارات، استانداردها و نگرانی‌هایشان تعریف می‌شود(۱۱). طی دهه‌های گذشته، تحقیقات زیادی بر روی کیفیت زندگی افراد مختلف جامعه، دانشجویان، پرسنل درمانی و بیماران متمرکز شده است و استفاده از ارزیابی‌های کیفیت زندگی افزایش یافته است به نوعی که از آن به عنوان یک پیش‌بینی‌کننده قوی برای بقای بشر یاد کرده‌اند(۱۲, ۱۳). علی‌رغم اهمیت کیفیت زندگی در بهداشت و پزشکی، بحث مفهومی و روش شناختی در مورد معنای کیفیت زندگی و آنچه باید اندازه گیری شود، ادامه دارد در سال‌های اخیر کیفیت زندگی شاخص مهمی برای سنجش و ارزیابی سلامت فردی و قضاوت درباره سلامت کلی جامعه است که به کمک آن می‌توان مشکلات زندگی افراد را مشخص نمود (۱۴). در این راستا، کیفیت زندگی دانشجویان جزء مباحث نوین در مطالعات کیفیت زندگی به حساب می‌آید (۱۵). اجزایی که کیفیت زندگی دانشجویی را تشکیل می‌دهد شامل تمام عوامل و متغیرهایی است که بر زندگی دانشجو تاثیر می‌گذارد و شامل ابعاد مختلف آموزشی، جسمی، روانی، پژوهشی، اجتماعی، رفاهی، تفریحی، اقتصادی و نگرانی شغلی می‌باشد(۱۶). تحصیل در رشته‌های علوم پزشکی گاها یک فرآیند طولانی‌مدت و سخت است که طی آن کیفیت زندگی دانشجویان بدتر می‌شود. علیرغم مطالعات متعددی که نشان می‌دهد دانشجویان علوم پزشکی دارای اضطراب، افسردگی و فرسودگی شغلی هستند، مطالعات زیادی وجود ندارد که به ارزیابی کیفیت زندگی در این جمعیت دانشجویی بپردازد(۱۷). لذا این مطالعه با هدف بررسی ارتباط پیشرفت تحصیلی و کیفیت زندگی دانشجویان دانشکده پرستاری علوم پزشکی آجا انجام شد.

**روش کار**

مطالعه حاضر یک مطالعه پژوهشی مقطعی و از نوع توصیفی- تحلیلی است. جامعه آماری شامل دانشجویان دختر و پسر دانشکده پرستاری ارتش در شهر تهران در سال ۱۴۰۱ بود. به منظور نمونه‌گیری از روش تصادفی ساده و باتوجه به معیارهای ورود به مطالعه و براساس جدول مورگان حجم نمونه ۱۳۶ نفر برآورد شد. معیارهای ورود به مطالعه شامل گذراندن حداقل یک ترم تحصیلی در دانشکده و تمایل به شرکت در پژوهش بود و عدم تمایل به شرکت در مطالعه، عدم پاسخ‌دهی کامل به ابزار پژوهش و دانشجوی مهمان به عنوان معیار خروج مدنظر بود.

[ Downloaded from npwjm.ajaums.ac.ir on 2026-11-03 ]

ابـزار گـردآوری داده‌هـا شـامل سـه بخـش بـه ترتیـب، بخـش اول شـامل اطلاعـات جمعیـت شـناختی دانشـجویان (سـن، جنـس، تـرم تحصیلـی، وضعیـت تأهـل)، بخـش دوم شـامل پرسشـنامه کیفیـت زندگـی SF-۳۶ بـود؛ ایـن پرسشـنامه ۳۶ گویه و ۸ زیرمقیـاس دارد که عملکـرد جسـمی، عملکـرد اجتماعـی، اختـلال نقـش هـای جسـمانی، اختـلال نقـش هـای روحـی، سـلامت روانـی، میـزان انـرژی، درد بدنی و سـلامت عمومـی را بررسـی می‌نمایـد. نمـرات هـر یـک از گویه‌هـا بیـن اعـداد ۰ تـا ۱۰۰ می‌باشـد کـه بـرای بـه دسـت آوردن هـر یـک از ۸ زیـر مجموعـه بایـد سـوالات مربـوط بـه هـر زیرمجموعـه را جمـع و سـپس تقسـیم بـر تعـداد سـوالات نمـود. بنابرایـن نمـرات زیرمقیاسـها نیـز بیـن ۰ تـا ۱۰۰ خواهـد بـود. نمـره بالاتـر بـه منزلـه کیفیـت زندگـی بهتـر خواهـد بـود. اعتبـار و پایایـی ایـن پرسشـنامه در مطالعـه منتظـری و همـکاران کـه در سـال ۱۳۸۴ تحـت عنـوان « فـرم کوتـاه بررسـی سـلامت(SF-۳۶): ترجمه، تعییـن پایایـی و روایی گونـه فارسـی ابـزار اسـتاندارد» انجـام شـده تاییـد گردیـد و پایایـی آن بـا ضریـب آلفـای کرونبـاخ ۰/۷ تاییـد شـده اسـت(۱۸). بخـش سـوم شـامل بررسـی وضعیـت پیشـرفت تحصیلـی دانشـجویان بـه وسـیله پرسشـنامه پیشـرفت تحصیلـی درتـاج بـود، ایـن پرسشـنامه دارای ۴۸ گویـه اسـت و ابعـاد مختلفـی ماننـد خودکارآمـدی پنـداری، تاثیـرات هیجانـی، برنامـه ریـزی، فقـدان کنتـرل پیامدهـا و انگیـزش را مـورد

**جدول ۱: میانگین و انحراف معیار ابعاد مختلف کیفیت زندگی بر حسب جنسیت**

| ابعاد | جنسیت | تعداد | انحراف‌معیار ± میانگین | P value | T-test |
|---|---|---|---|---|---|
| کارکرد جسمی | مرد | ۶۳ | ۹۱/۳۴ ± ۱۲/۴۱ | ۰/۴۴۶ | ۰/۷۶۴ |
| | زن | ۷۳ | ۸۹/۸۶ ± ۱۰/۲۷ | | |
| اختلال نقش به خاطر سلامت جسمی | مرد | ۶۳ | ۷۱/۰۳ ± ۳۴/۸۴ | ۰/۷۵۲ | -۰/۳۱۷ |
| | زن | ۷۳ | ۷۲/۹۴ ± ۳۵/۲۹ | | |
| اختلال نقش به خاطر سلامت روحی | مرد | ۶۳ | ۶۱/۳۷ ± ۴۲/۸۴ | ۰/۰۱۹ | ۲/۳۶۶ |
| | زن | ۷۳ | ۴۳/۸۳ ± ۴۳/۳۴ | | |
| نشاط | مرد | ۶۳ | ۶۲/۳۸ ± ۲۰/۷۲ | ۰/۱۶۸ | ۱/۳۸۷ |
| | زن | ۷۳ | ۵۷/۶۰ ± ۱۹/۴۰ | | |
| بهزیستی هیجانی | مرد | ۶۳ | ۶۶/۲۲ ± ۱۸/۴۹ | ۰/۵۵۸ | ۰/۵۸۷ |
| | زن | ۷۳ | ۶۴/۴۳ ± ۱۶/۹۲ | | |
| کارکرد اجتماعی | مرد | ۶۳ | ۶۶/۴۶ ± ۲۰/۰۵ | ۰/۶۳۶ | ۰/۴۷۵ |
| | زن | ۷۳ | ۶۴/۷۲ ± ۲۲/۳۷ | | |
| درد جسمی | مرد | ۶۳ | ۸۰/۹۵ ± ۱۸/۶۷ | ۰/۱۶۴ | ۱/۳۹۹ |
| | زن | ۷۳ | ۷۵/۹۹ ± ۲۲/۱۳ | | |
| سلامت عمومی | مرد | ۶۳ | ۶۵/۴۱ ± ۲۰/۰۸ | ۰/۲۸۲ | ۱/۰۸۰ |
| | زن | ۷۳ | ۶۱/۷۸ ± ۱۹/۱۱ | | |
| سلامت جسمی | مرد | ۶۳ | ۷۷/۱۸ ± ۱۴/۸۸ | ۰/۴۵۷ | ۰/۷۴۶ |
| | زن | ۷۳ | ۷۵/۱۴ ± ۱۶/۷۵ | | |
| سلامت روانی | مرد | ۶۳ | ۶۴/۱۱ ± ۲۰/۸۱ | ۰/۰۷۳ | ۱/۸۰۹ |
| | زن | ۷۳ | ۵۷/۶۵ ± ۲۰/۷۲ | | |

[ Downloaded from npwjm.ajaums.ac.ir on 2026-11-03 ]

**جدول ۲: میانگین و انحراف معیار ابعاد مختلف پیشرفت تحصیلی بر حسب جنسیت**

| ابعاد | جنسیت | تعداد | میانگین و انحراف معیار | p | t |
|---|---|---|---|---|---|
| | زن | ۷۳ | ۲۶/۵۷ ± ۴/۳۲ | | |
| | زن | ۷۳ | ۲۰/۵۲ ± ۶/۶۱ | | |
| | زن | ۷۳ | ۴۰/۷۳ ± ۸/۱۰ | | |
| فقدان کنترل | مرد | ۶۳ | ۱۵/۸۰ ± ۲/۳۳ | ۰/۹۶۸ | ۰/۰۴۱ |
| | زن | ۷۳ | ۱۵/۷۹ ± ۱/۹۸ | | |
| انگیزش | مرد | ۶۳ | ۳۸/۶۸ ± ۴/۲۶ | ۰/۷۸۱ | ۰/۲۷۸ |
| | زن | ۷۳ | ۳۸/۴۲ ± ۶/۲۰ | | |
| پیشرفت تحصیلی | مرد | ۶۳ | ۱۴۲/۳۹ ± ۱۴/۴۳ | ۰/۹۰۲ | ۰/۱۲۳ |
| | زن | ۷۳ | ۱۴۲/۰۵ ± ۱۷/۵۷ | | |

بررسی قرار میدهد. نمره‌دهی پرسشنامه با مقیاس لیکرت ۵ گزینه‌ای به ترتیب (خیلی زیاد = ۵، زیاد = ۴، تا حدی = ۳، کم = ۲، هیچ = ۱) است که این شیوه نمره‌دهی در سوالات ۸، ۲۳، ۲۶ و ۳۳ معکوس می‌باشد. اعتبار و پایایی این پرسشنامه در مطالعه کیوانی و همکاران در سال ۱۳۹۲ تایید شده و پایایی آن نیز در مطالعه کیوانی و همکاران در پژوهشی تحت عنوان «تاثیر راهبردهای سازماندهی برنامه‌ریزی بر بهود عملکرد تحصیلی دانش آموزان» در سال ۱۳۹۲ با ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۴ تایید شده است (۱۹). تأییدیه اخلاقی با کد اخلاق(.IR AJAUMS.REC.۱۴۰۱.۰۹۱) از کمیته اخلاق دانشگاه علوم پزشکی ارتش اخذ شد و تمامی نکات اخلاقی بیانیه هلسینکی توسط گروه پژوهش رعایت گردید. برای اجرای پژوهش، هماهنگی‌های لازم با مسئولین دانشکده پرستاری ارتش انجام شد سپس پژوهشگر در بین ساعات آموزشی، جلسه‌ای به منظور ارائه مطالب لازم در خصوص نحوه اجرای این پژوهش و بیان اهداف مطالعه و اجباری نبودن شرکت در مطالعه و رعایت اصول محرمانه بودن اطلاعات، برگزار نمود و پس از کسب رضایت، واحدهای پژوهش بر اساس معیارهای ورود وارد مطالعه شدند و ابزار جمع‌آوری داده‌ها در اختیار داوطلبان قرار داده شد. در نهایت تجزیه وتحلیل داده‌ها با در نظر گرفتن سطح معنی‌داری ۰/۰۵ و با روشهای آماری توصیفی و با استفاده از آزمونهای آماری استنباطی T مستقل و همبستگی پیرسون توسط نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۴ انجام شد.

## یافته ها

با توجه به نتایج تحلیل‌های آماری این پژوهش، ۷۳ دانشجوی خانم (۵۳/۷ ٪) و ۶۳ دانشجوی آقا (۴۶/۳٪) در این مطالعه مشارکت داشتند.

نتایج جدول۱، نشان می‌دهد که اختلال نقش به خاطر سلامت روحی در مردان و زنان تفاوت معناداری دارد، به‌طوری که زنان با میانگین (۱۴۲/۰۵) نمره کمتری را نسبت به مردان با میانگین (۱۴۲/۳۹) کسب کرده‌اند.

سپس به بررسی همبستگی ابعاد هر دو پرسشنامه SF-۳۶ و پیشرفت تحصیلی درتاج پرداخته است. بر این اساس بین برنامه ریزی با نشاط، بهزیستی هیجانی و سلامت عمومی و همچنین بین خودکارآمدی با سلامت عمومی و سلامت جسمی همبستگی بیش از ۰/۳ وجود داشت که نشاندهنده همبستگی متوسط می باشد.

## بحث و نتیجه گیری

براساس نتایج مطالعه حاضر، بیشترین نمره کسب شده در بررسی کیفیت زندگی مربوط به عملکرد جسمانی (۱۱/۲۹ ± ۹۰/۵۵) و کمترین نمره مربوط به اختلال نقش به خاطر سلامت روحی (۴۳/۸۴ ± ۵۱/۹۶) می باشد؛ همچنین نمرات اختلال نقش به خاطر سلامت روحی در مردان(۴۲/۸۴ ±۶۱/۳۷) و زنان(۴۳/۳۴ ± ۴۳/۸۳) تفاوت معناداری دارد؛ به طوری که زنان نمره کمتری کسب کردهاند که نشان‌دهنده این است

[ Downloaded from npwjm.ajaums.ac.ir on 2026-11-03 ]

کـه اختـلال نقـش بـه خاطـر سـلامت روحـی در آنـان نسـبت بـه مـردان بیشـتر اسـت. در سـال ۲۰۱۹ مطالعـه‌ای تحـت عنـوان بررسـی کیفیـت زندگـی و عملکـرد تحصیلـی دانشـجویان سـال اول علـوم بهداشـت (پزشـکی، پرسـتاری و سـایر گرایش‌هـا) در آفریقـای جنوبـی انجـام شـد کـه نتایـج آن بـا مطالعـه حاضـر همراسـتا اسـت و نمـرات کیفیـت زندگـی بـرای دانشـجویان خانـم کمتـر از آقایـان بـود و همچنیـن در دانشـکده پرسـتاری، بیشـترین نمـره مربـوط بـه حیطـه سـلامت جسـمانی بـود(۲۰). مطالعـه مکونـدی و همـکاران نیـز نشـان مـی دهـد بیشـترین نمـره در ابعـاد کیفیـت زندگـی مربـوط بـه سـلامت جسـمانی و کمتریـن نمـره مربـوط بـه محیـط زیسـت مـی باشـد(۲۱)؛ ایـن مطالعـه بـا مطالعـه حاضـر از نظـر بیشـترین نمـره کـه مربـوط بـه سـلامت جسـمانی مـی باشـد همسـو مـی باشـد در حالـی کـه کمتریـن نمـره در مطالعـه حاضـر مربـوط بـه سـلامت روانـی مـی باشـد. ایـن مطالعـه بـا مطالعـه حاضـر از نظـر جامعـه آمـاری تفـاوت دارد، کـه در مطالعـه حاضـر دانشـجویان پرسـتاری و در ایـن مطالعـه دانشـجویان دانشـگاه آزاد، جامعـه آمـاری را تشـکیل میدهنـد. در مطالعـه Aboshaiqah و همـکاران، سـلامت روانـی و جسـمانی دانشـجویان بـه ترتیـب بالاتریـن و پایینتریـن نمـره کیفیـت زندگـی را در بـر میگیـرد (۲۲)؛ کـه بـا مطالعـه حاضـر ناهمسـو میباشـد؛ زیـرا در مطالعـه حاضـر بیشـترین نمـره مربـوط بـه سـلامت جسـمانی و کم‌تریـن نمـره مربـوط بـه سـلامت روانـی میباشـد. نتایـج مطالعـه Gin-Gin Gan و همـکاران نشـان میدهـد کـه دانشـجویان دختـر نمـره سـلامت روان کمتـری نسـبت بـه پسـران دارنـد(۲۳)؛ کـه بـا مطالعـه حاضـر از نظـر کمتـر بـودن سـلامت روان دختـران نسـبت بـه پسـران همسـو میباشـد. روانسـنجی ویژگی‌هـای پرسشـنامه کیفیـت زندگـی در سـال ۲۰۱۹ طـی مطالعـه‌ای در دانشـجویان سـال اول پزشـکی صربسـتان هـم بعـد روابـط اجتماعـی نسـبت بـه بقیـه ابعـاد نمـره کمتـری را نشـان داد. کـه بـا مطالعـه حاضـر هـم از لحـاظ جامعـه مـورد مطالعـه متفـاوت اسـت. همچنیـن طبـق نتایـج بـه دسـت آمـده از پژوهـش، پیشـرفت تحصیلـی بیـن زنـان(۱۴۲,۰۵) و مـردان(۱۴۲,۴) تفـاوت معنـاداری نـدارد. در میـان ابعـاد مختلـف پرسشـنامه پیشـرفت تحصیلـی، مولفـه هـای انگیـزش (۰,۸۵۲) و برنامـه ریـزی(۰,۷۶۳) بیشـترین همبسـتگی را بـا پیشـرفت تحصیلـی دارد، یعنـی هـر چـه انگیـزش و برنامـه ریـزی دانشـجویان افزایـش پیـدا کنـد، پیشـرفت تحصیلـی نیـز بیشـتر مـی گـردد. نتایـج مطالعـه رحیمـی و همـکاران بیانگـر ایـن اسـت کـه باورهـای خودکارآمـدی قـوی بـر سـلامت روانـی دانشـجویان پزشـکی تاثیـر مثبـت دارد(۲۴). ایـن مطالعـه بـا مطالعـه حاضـر ناهمسـو میباشـد؛ بـه طـوری کـه نتایـج حاصـل از مطالعـه حاضـر برخـلاف ایـن مطالعـه ارتبـاط مثبـت و معنـاداری را بیـن خودکارآمـدی و پیشـرفت تحصیلـی نشـان میدهـد. مطالعـه یوسـفی و همـکاران ارتبـاط مسـتقیم و معنـاداری را بیـن انگیـزش تحصیلـی بـا معـدل علـوم پایـه و معـدل کل بالینـی نشـان میدهـد(۲۵)؛ کـه بـا مطالعـه حاضـر از نظـر تاثیـر انگیـزش بـر پیشـرفت تحصیلـی همسـو مـی باشـد. ایـن مطالعـه بـا مطالعـه حاضـر از نظـر جامعـه آمـاری تفـاوت دارد، کـه در مطالعـه حاضـر دانشـجویان پرسـتاری و در ایـن مطالعـه دانشـجویان پزشـکی جامعـه آمـاری را تشـکیل مـی دهنـد. مطالعـه Gün و Denat نشـان مـی دهـد کـه میانگیـن نمـرات جهـت گیـری هـدف درونـی و اضطـراب امتحـان در دانشـجویان دختـر و باورهـای کنتـرل در دانشـجویان پسـر بـه طـور معنـاداری بـالا میباشـد.(۲۶). کـه بـا مطالعـه حاضـر از نظـر تاثیـر برنامـه ریـزی بـر پیشـرفت تحصیلـی همسـو مـی باشـد و ماننـد مطالعـه حاضـر بـر روی دانشـجویان پرسـتاری صـورت گرفتـه اسـت. بـر اسـاس نتایـج صیلـی و ناسـازگاری اجتماعـی میشـوند کـه بـر پیشـرفت تحصیلـی آنـان تاثیـری نـدارد (۲۷). ایـن مطالعـه بـا مطالعـه حاضـر ناهمسـو مـی باشـد؛ در مطالعـه حاضـر برخـلاف ایـن مطالعـه نشـان میدهـد کـه عواملـی ماننـد اضطـراب و انگیـزه و عوامـل اجتماعـی بـر پیشـرفت تحصیلـی دانشـجویان تاثیرگـذار اسـت. تفـاوت دیگـر ایـن دو مطالعـه ایـن اسـت کـه مطالعـه حاضـر بـر روی دانشـجویان پرسـتاری انجـام شـده اسـت؛ در حالـی کـه جامعـه مـورد نظـر ایـن مطالعـه دانشـجویان پزشـکی هسـتند. اسـتفاده از داده‌هـای خـود گـزارش شـده همیشـه یـک محدودیـت مهـم در انجـام پژوهـش اسـت از محدودیـت هـای موجـود در مطالعـه میتـوان بـه مـواردی ماننـد، ارائـه پاسـخ هـای نامناسـب و غیـر واقعـی بـه سـوالات پرسشـنامه بـه علـت حجـم بـالای سـوالات، محـدود بـودن مطالعـه بـه دانشـگاه علـوم پزشـکی آجـا کـه باعـث کاهـش تعـداد نمونـه هـای در دسـترس مـی گـردد.

کیفیـت زندگـی کلـی بـا عملکـرد تحصیلـی دانشـجویان در حرفه‌هـای پزشـکی و بهداشـتی ارتبـاط مثبـت دارد. بنابرایـن، دانشـگاه‌ها و همـه ذی‌نفعـان درگیـر در حرفه‌هـای بهداشـتی بایـد نقـش مهمـی را ایفـا کننـد تـا اطمینـان حاصـل شـود کـه دانشـجویان در حرفه‌هـای بهداشـتی کیفیـت زندگـی و آموزشـی بالایـی را حفـظ می‌کننـد.

## تشکر و قدردانی

نویسـندگان ایـن طـرح بدینوسـیله سپاسـگزاری خـود را از مسـئولین دانشـکده پرسـتاری آجـا و دانشـگاه علـوم پزشـکی آجـا و تمامـی دانشـجویان پرسـتاری شـرکت کننـده در پژوهـش اعـلام مـی دارنـد.

[ Downloaded from npwjm.ajaums.ac.ir on 2026-11-03 ]

of Educational Technology in Higher Education. 2020;17(1):3.
9. Rubright JD, Jodoin M, Barone MA. Examining demographics, prior academic performance, and United States Medical Licensing Examination scores. Academic Medicine. 2019;94(3):364-70.
10. Tajbakhsh G, Riahi S. Investigating the Quality of Life of Students Living in the Student Dormitory of Razi University of Kermanshah and its Relationship with their Academic Performance. Iranian Journal of Educational Society. 2016;2(1):61-90.
11. Group TW. The World Health Organization quality of life assessment (WHOQOL): development and general psychometric properties. Social science & medicine. 1998;46(12):1569-85.
12. Alsubaie MM, Stain HJ, Webster LAD, Wadman R. The role of sources of social support on depression and quality of life for university students. International Journal of Adolescence and Youth. 2019;24(4):484-96.
13. Reba K, Birhane B, Gutema H. Validity and Reliability of the Amharic Version of the World Health Organization's Quality of Life Questionnaire (WHOQOL-BREF) in Patients with Diagnosed Type 2 Diabetes in Felege Hiwot Referral Hospital, Ethiopia. Journal of Diabetes Research. 2019;2019:3513159-.
14. Bongers PJ, Greenberg CA, Hsiao R, Vermeer M, Vriens MR, Holzik MFL, et al. Differences in long-term quality of life between hemithyroidectomy and total thyroidectomy in patients treated for low-risk differentiated thyroid carcinoma. Surgery. 2020;167(1):94-101.
15. Mortazavi H, Shahtalebi B, Karimi F. A Model for the Quality of College Life with an Emphasis on Educational Facilities. The Journal of Modern Thoughts in Education. 2020;15(3):116-28.

**References**

1. Wei H, Dorn A, Hutto H, Webb Corbett R, Haberstroh A, Larson K. Impacts of nursing student burnout on psychological well-being and academic achievement. Journal of Nursing Education. 2021;60(7):369-76.
2. Estrada-Real AC, Cantu-Ortiz FJ. A data analytics approach for university competitiveness: the QS world university rankings. International Journal on Interactive Design and Manufacturing (IJIDeM). 2022;16(3):871-91.
3. Madigan DJ. A meta-analysis of perfectionism and academic achievement. Educational Psychology Review. 2019;31:967-89.
4. Toraman Ç, Özdemir HF, Kosan AMA, Orakci S. Relationships between cognitive flexibility, perceived quality of faculty life, learning approaches, and academic achievement. International Journal of Instruction. 2020;13(1):85-100.
5. Salari A, Emami-Sigaroudi A, Zaersabet F, Shakiba M, Khojasteh M, Sharifi M. Study of the relationship between academic achievement and interested in academic field in nursing students. Research in Medical Education. 2018;10(2):68-75.
6. Hayat A, Shateri K, Amini M, Shokrpour N. Relationships between academic self-efficacy, learning-related emotions, and metacognitive learning strategies with academic performance in medical students: a structural equation model. BMC Medical Education. 2020;20(1):76-.
7. Ab Razak WMW, Baharom SAS, Abdullah Z, Hamdan H, Abd Aziz NU, Anuar AIM. Academic Performance of University Students: A Case in a Higher Learning Institution. KnE Social Sciences. 2019:1294–304-–304.
8. Alyahyan E, Dustegor D. Predicting academic success in higher education: literature review and best practices. International Journal

[ Downloaded from npwjm.ajaums.ac.ir on 2026-11-03 ]

16. Sayedolshohadaei M, Hakimi MH. The correlation demographic variables and quality of life in nursing students of Qom University of Medical Sciences. Journal of Nursing Education. 2020;9(1):74-82.
17. Ilic I, Sipetic S, Grujicic J, Zivanovic-Macuzic I, Kocic S, Ilic M. Psychometric properties of the world health organization's quality of life (WHOQOL-BREF) questionnaire in medical students. 2019.
18. Montazeri A, Goshtasebi A, Vahdaninia M, Gandek B. The Short Form Health Survey (SF-36): Translation and validation study of the Iranian version. Quality of life research : an international journal of quality of life aspects of treatment, care and rehabilitation. 2005;14:875-82.
19. Keyvani M. The Impact of Organizational-Planning Strategies on Improving Students' Academic Performance, M.Sc. Thesis in Academic Counseling and Guidance Allame Tabataba'i University. 1392.
20. Mostert A. Quality of life and academic performance of University of the Free State first-year Health Sciences students: University of the Free State; 2019.
21. Makvandi S, Zamani M. Investigating the quality of life and its different dimensions among the students of Ahvaz Islamic Azad University in 2019. Jundishapur Scientific Medical Journal. 1389;2(4):191-200.
22. Aboshaiqah AE, Cruz JP. Quality of life and its predictors among nursing students in Saudi Arabia. Journal of Holistic Nursing. 2019;37(2):200-8.
23. Gan G-G, Yuen Ling H. Anxiety, depression and quality of life of medical students in Malaysia. Med J Malaysia. 2019;74(1):57-61.
24. Arabian A, Khodapanahi M, Heydari M, Salehsedghpour B. Examining the relationship between self-efficacy beliefs on mental health and academic success of students. Journal of Psychology. 2005;8(4):360-71.
25. Firouznia S, Yousefi A, Ghassemi G. The Relationship between Academic Motivation and Academic Achievement in Medical Students of Isfahan University of Medical Sciences. Iranian Journal of Medical Education. 2009;9(1):79-84.
26. Gün T, Denat Y. Nursing students' motivation and learning strategies: Hemşirelik öğrencilerinin güdülenme ve öğrenme stratejileri. Journal of Human Sciences. 2020;17(1):32-48.
27. Del-Ben CM, Machado VF, Madisson MM, Resende TL, Valério FP, Troncon LEDA. Relationship between academic performance and affective changes during the first year at medical school. Medical teacher. 2013;35(5):404-10.

[ Downloaded from npwjm.ajaums.ac.ir on 2026-11-03 ]